

راهنمای مطالعاتی دانشجویان
(Study guide)

عنوان درس: روان شناسی زبان

گروه: کارشناسی گفتار درمانی

تاریخ: ۱۳۹۶/۹/۳۰

- عنوان درس: روان شناسی زبان
- تعداد واحد: ۲
- هماهنگ کننده: دفتر توسعه آموزش
- گروه مدرسین: دکتر مجید اورپادی زنجانی
- پیش نیاز: زبان شناسی و آواشناسی

- اهمیت این درس را در یک پاراگراف توضیح دهید:

روان شناسی زبان از آن جهت از اهمیت خاصی برای رشته گفتاردرمانی برخوردار است که پردازش گفتار و زبان حاصل تعامل بین مکانیسم های شناختی و سیستم زبانی در مغز می باشد. از همین رو، روان شناسی زبان با تلفیق مکانیسم های شناختی با ساختار زبان، به تبیین اهمیت رشد زبانی و نحوه فراگیری زبان در کودک و پردازش زبان در مغز می پردازد.

اهداف کلی و میانی :

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد :

۱. ماهیت روان شناسی زبان
۲. مفاهیم دستوری زبان: توانش و کنش زبانی
۳. نظریه دستور گشتاری چامسکی : دستور زبان زایا گشتاری
۴. سازوکارهای روان شناختی زبان: حافظه کاری
۵. سازوکارهای روان شناختی زبان: حافظه بلندمدت، حافظه معنایی، حافظه رویدادی
۶. شکل گیری نظام پردازشی: شکل گیری حافظه بلندمدت، حافظه معنایی، حافظه رویدادی
۷. رشد حافظه و فراگیری زبان
۸. سیستم عصبی مرکزی: اصول، نظریه ها و مدل های ساختاری
۹. فرایندهای فراگیری زبان: محیط زبانی، فرضیه دوره حساس
۱۰. فرایندهای فراگیری زبان: فرایندهای شناختی، اختلالات زبان و شناخت

هدف کلی :

آشنایی با ماهیت، اصول و اهمیت کاربردی روان شناسی زبان در رشد و تکامل مهارت های گفتار و زبان

❖ هدف کلی:

آشنایی با ماهیت روان شناسی زبان

❖ اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- روان شناسی زبان را تعریف کند.
- دانش زبانی را توصیف کند.
- انواع دانش زبانی را نام ببرد.
- سیر روان شناسی از ابتدا تا کنون را شرح دهد.
-

❖ هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم دستوری زبان: توانش و کنش زبانی و دستور زبان زایاگشتاری

❖ اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- دستور زبان را از دیدگاه چامسکی توضیح دهد.
- توانش زبانی را توضیح دهد.
- کنش زبانی را توضیح دهد.
- دستور زبان زایاگشتاری را توضیح دهد.
- مفهوم ژرف ساخت را توضیح دهد.
- مفهوم روساخت را توضیح دهد.
- نحوه شکل گیری ژرف ساخت و روساخت را توضیح دهد.
- قواعد ساخت گروهی را توضیح دهد.
- قواعد گشتاری را توضیح دهد.
- اهمیت کاربردی دستور زبان زایاگشتاری را توضیح دهد.

❖ هدف کلی:

آشنایی با سازوکارهای روان شناختی زبان: حافظه فعال

❖ اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- ❖ نظام پردازش اطلاعات را توضیح دهد.
- ❖ حافظه کاری (فعال) را از دیدگاه مدل بدلی توضیح دهد.
- ❖ اجزاء حافظه فعال را از دیدگاه مدل بدلی توضیح دهد.
- ❖ سنجه های حافظه فعال را با ذکر مثال توضیح دهد.
- ❖ آزمون های مربوط به مولفه حلقه واجی مدل بدلی را توضیح دهد.
- ❖ آزمون های مربوط به مولفه اجراکننده مرکزی مدل بدلی را توضیح دهد.

❖ هدف کلی:

آشنایی با سازوکارهای روان شناختی زبان: حافظه بلندمدت، حافظه معنایی، حافظه رویدادی

❖ اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- حافظه بلندمدت را توضیح دهد.
- حافظه معنایی را توضیح دهد.
- حافظه رویدادی را توضیح دهد.
- اهمیت و نقش حافظه بلندمدت در پردازش زبانی را توضیح دهد.
- اهمیت و نقش حافظه معنایی در پردازش زبانی را توضیح دهد.
- اهمیت و نقش حافظه رویدادی در پردازش زبانی را توضیح دهد.

❖ هدف کلی:

آشنایی با شکل گیری نظام پردازشی: شکل گیری حافظه بلندمدت، حافظه معنایی، حافظه رویدادی

❖ اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- نحوه شکل گیری حافظه بلندمدت را توضیح دهد.
- نحوه شکل گیری حافظه معنایی را توضیح دهد.
- نحوه شکل گیری حافظه رویدادی را توضیح دهد.

❖ هدف کلی:

آشنایی با رشد حافظه و فراگیری زبان

❖ اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- رابطه بین رشد حافظه فعال و فراگیری زبان را توضیح دهد.
- رابطه بین رشد حافظه بلندمدت و فراگیری زبان را توضیح دهد.
- رابطه بین رشد حافظه رویدادی و فراگیری زبان را توضیح دهد.

❖ هدف کلی:

آشنایی با سیستم عصبی مرکزی: اصول، نظریه ها و مدل های ساختاری

❖ اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- سازماندهی سلسله مراتبی را توضیح دهد.
- پردازش موازی را توضیح دهد.
- انعطاف پذیری را توضیح دهد.
- برتری طرفی کارکردها را توضیح دهد.

❖ هدف کلی:

آشنایی با فرایندهای فراگیری زبان: محیط زبانی، فرضیه دوره حساس

❖ اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- نقش محیط زبانی را در فراگیری زبان توضیح دهد.
- فرضیه دوره حساس را در فراگیری زبان توضیح دهد.

❖ هدف کلی:

آشنایی با فرایندهای فراگیری زبان: فرایندهای شناختی، اختلالات زبان و شناخت

❖ اهداف اختصاصی:

دانشجو باید بتواند:

- فرایندهای شناختی دخیل در فراگیری زبان را نام ببرد.
- فرایندهای شناختی دخیل در فراگیری زبان را توضیح دهد.
- رابطه بین زبان و شناخت را توضیح دهد.
- رابطه بین اختلالات زبانی و اختلالات شناختی را توضیح دهد.

اشتباهات رایج دانشجویان در این درس عبارتند از:

- تفاوت بین توانش و کنش زبانی
- تفاوت بین ژرف ساخت و روساخت در دستور زبانی زایاگشتاری
- تفاوت بین حافظه فعال و حافظه بلندمدت در پردازش زبانی
- تفاوت بین حافظه معنایی و رویدادی در پردازش زبانی
- نقش محیط در فراگیری زبان
- نقش دوره حساس رشد در فراگیری زبان

نکات کلیدی در یادگیری بهتر این درس کدامند:

- یادگیری مفاهیم توانش و کنش زبانی
- یادگیری مفاهیم ژرف ساخت و روساخت در دستور زبانی زایاگشتاری
- یادگیری مفاهیم قواعد گروه ساختی و گشتاری در دستور زبانی زایاگشتاری
- یادگیری نقش حافظه فعال و حافظه بلندمدت در پردازش زبانی
- یادگیری ساختار حافظه فعال بر اساس مدل بدلی
- یادگیری نقش محیط در فراگیری زبان
- یادگیری نقش دوره حساس رشد در فراگیری زبان

روش آموزش

- سخنرانی ، با استفاده از power point

شرایط اجراء

- ❖ امکانات آموزشی بخش
- اسلاید پروژکتور ، ویدئوپروژکتور و کامپیوتر

❖ آموزش دهنده

- اساتید بخش گفتاردرمانی

ارزشیابی:

❖ نحوه ارزشیابی

- در اواسط و پایان ترم بصورت تشریحی و چهارگزینه ای

❖ نحوه محاسبه نمره کل

❖ مقررات

- حداقل نمره قبولی
- تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس ۳ جلسه

منابع اصلی درسی

۱. دیوید دبلیو کرول، روان شناسی زبان (۱۳۹۱). مترجم: حشمت اله صباغی، انتشارات رشد، تهران
2. Jackie Guendouzi, Filip Loncke, Mandy J. Williams. The handbook of psycholinguistic and cognitive processes, 2011, Psychology Press.
3. Bray, Monica, Alison, Ross, Todd. Speech and language, Clinical process and practice, 1999, London, Whurr Pub.